

केंद्र पुरस्कृत योजनांचे निधी वितरण व
विनियोग व्यवस्थापनासाठी समन्वय
अधिकारी व एकमेव समन्वय यंत्रणा
यांची नियुक्ती करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्र. साविब्य-२०२१/प्र.क्र.४२/२-अ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-३२.

दिनांक : ०२ ऑगस्ट, २०२१.

संदर्भ :-

१. वित्त मंत्रालय, भारत सरकार यांचे कार्यालयीन ज्ञापन क्र.F.No.१(१३)/ PFMS/ FCD/ २०२०, दि.२३.०३.२०२१.
२. वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र.संकीर्ण-२१२१/प्र.क्र.३५/कोषाप्रशा-४, दि.०१.०७.२०२१.
३. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र.पीएफएम-२०१७/प्र.क्र.४५/१७/२अ, दि. २७.०९.२०१७, दि. २९.०९.२०१७, दि. ०९.११.२०१७, दि. ०५.०१.२०१८, दि. २८.०८.२०२० व दि. १८.०३.२०२१.
४. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र.पीएफएम-२०१७/प्र.क्र.४५/१७/२अ दि. ०९.०८.२०१८.

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाच्या संदर्भाकित दि. २३ मार्च २०२१ रोजीच्या ज्ञापनाव्दारे केंद्र पुरस्कृत योजनांचे निधी वितरण व विनियोग व्यवस्थापनासाठी सुधारित सूचना निर्गमित केल्या असून त्यास अनुसरून वित्त विभागाने संदर्भाकित दि. १ जुलै २०२१ रोजीच्या परिपत्रकान्वये मार्गदर्शक सूचना निर्गमित केलेल्या आहेत. कृषि विभागाने संदर्भाकित दि. २९.०९.२०१७ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये केंद्र पुरस्कृत व केंद्र सहाय्यित योजनांकरिता सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणालीची (PFMS) अंमलबजावणीची कार्यपद्धती विहित केलेली असून त्यात केंद्र शासनाने निर्गमित केलेल्या सुधारित सूचनानुसार बदल करणे आवश्यक आहे.

केंद्र शासनाने विहित केलेल्या सूचनानुसार सुधारित कार्यपद्धतीचा अवलंब करण्याकरिता कृषि विभागाच्या केंद्र पुरस्कृत व केंद्र सहाय्यित योजनांसाठी समन्वय अधिकारी (Nodal Officer), एकमेव समन्वय यंत्रणा (Single Nodal Agency) आणि अंमलबजावणी यंत्रणा (Implementing Agencies) नियुक्त करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्याचप्रमाणे, सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणालीद्वारे केंद्र पुरस्कृत व केंद्र सहाय्यित योजनांचा निधी क्षेत्रीय स्तरावर उपलब्ध करून देण्यासाठी आयुक्तालय स्तर, विभागीय कृषि सहसंचालक स्तर व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी स्तरावर भारतीय स्टेट बँकेमध्ये प्रत्येक योजनेसाठी उघडलेल्या चालू खात्यांचे (Current Accounts) बचत खात्यांत (Saving Accounts) रुपांतरण करण्याच्या अनुषंगाने मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्याची बाब देखील शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यास अनुसरून शासन खालीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे:

शासन निर्णय :-

१. कृषि विभागामार्फत राबविल्या जाणाऱ्या केंद्र पुरस्कृत व केंद्र सहाय्यित योजनांच्या अंमलबजावणीकरिता समन्वय अधिकारी, एकमेव समन्वय यंत्रणा (SNA) आणि अंमलबजावणी यंत्रणा (IAs) खालीलप्रमाणे घोषित करण्यात येत आहेत.

अ.क्र.	केंद्र पुरस्कृत योजनेचे नाव	समन्वय अधिकारी	एकमेव समन्वय यंत्रणा
१.	मृदा आरोग्य व्यवस्थापन व मृदा आरोग्य पत्रिका	सह / उप सचिव (कार्यासन १ अ)	आयुक्त, कृषि
२.	परंपरागत कृषि विकास योजना	सह / उप सचिव (कार्यासन १ अ)	आयुक्त, कृषि
३.	राज्य कृषि विस्तार कार्यक्रमांना विस्तारविषय सुधारणा करण्याकरिता सहाय्यक उप अभियान	सह / उप सचिव (कार्यासन ३ अ)	आयुक्त, कृषि
४.	राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान	सह / उप सचिव (कार्यासन ४ अ)	आयुक्त, कृषि
५.	राष्ट्रीय तेलबिया व तेलताड अभियान	सह / उप सचिव (कार्यासन ४ अ)	आयुक्त, कृषि
६.	राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियान	सह / उप सचिव (कार्यासन ८ अ)	आयुक्त, कृषि
७.	राष्ट्रीय फलोत्पादन विकास अभियान	सह / उप सचिव (कार्यासन ९ अ)	व्यवस्थापकीय संचालक, मराफऔवमं, पुणे
८.	प्रधानमंत्री सूक्ष्म अन्न प्रक्रिया उद्योग योजना	सह / उप सचिव (कार्यासन ९ अ)	आयुक्त, कृषि
९.	कृषि विषयक आकडेवारीचा वेळेवर अहवाल देण्याची योजना	सह / उप सचिव (कार्यासन ११ अ)	आयुक्त, कृषि
१०	पिकांच्या आकडेवारीत सुधारणा करण्याची योजना	सह / उप सचिव (कार्यासन ११ अ)	आयुक्त, कृषि
११	जागतिक कृषि गणना	सह / उप सचिव (कार्यासन ११ अ)	आयुक्त, कृषि
१२	राष्ट्रीय कृषि विकास योजना	सह / उप सचिव (कार्यासन १४ अ)	आयुक्त, कृषि
१३	प्रधान मंत्री कृषि सिंचन योजना प्रति थेंब अधिक पीक	सह / उप सचिव (कार्यासन १४ अ)	आयुक्त, कृषि
१४	कृषि यांत्रिकीकरण उप अभियान	सह / उप सचिव (कार्यासन १४ अ)	आयुक्त, कृषि
१५	वन शेती उप अभियान	सह / उप सचिव (कार्यासन १४ अ)	आयुक्त, कृषि

२. **समन्वय अधिकारी :-** समन्वय अधिकारी हे त्यांच्या अधिनस्त असलेल्या कार्यासनामार्फत राबविल्या जाणाऱ्या केंद्र पुरस्कृत व केंद्र सहाय्यित योजना सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणालीमार्फत राबविण्याच्या दृष्टीने समन्वयाचे काम करतील.
३. **एकमेव समन्वय यंत्रणा:-** कृषि विभागांतर्गतच्या सर्व केंद्र पुरस्कृत व केंद्र सहाय्यित योजनांच्या अंमलबजावणीचे काम करील.
४. **अंमलबजावणी यंत्रणा:-** केंद्र पुरस्कृत योजनांची सार्वजनिक वित्तीय व्यवस्थापन प्रणालीमार्फत अंमलबजावणी करण्याकरिता केंद्र शासनामार्फत निर्गमित केलेल्या सुधारित मार्गदर्शक सूचना व कृषि विभागाच्या केंद्र पुरस्कृत योजनांच्या मार्गदर्शक सूचना विचारात घेऊन आयुक्त, कृषि यांनी आवश्यकतेनुसार योजना निहाय व पदनाम निहाय अंमलबजावणी यंत्रणा घोषित कराव्यात.
५. संदर्भ ३ अन्वये वेळोवेळी मान्यता देण्यात आलेल्या आणि कृषि आयुक्तालय स्तरावर भारतीय स्टेट बँकेमधील चालू खात्यांचे बचत खात्यांत रुपांतरण करण्यात यावे व सदर खाते संबंधित योजनेसाठी एकमेव समन्वय खाते (Single Nodal Account) म्हणून उपयोगात आणावे. त्याचप्रमाणे, विभागीय कृषि सहसंचालक स्तरावरील व जिल्हा स्तरावरील भारतीय स्टेट बँकेमधील चालू खात्यांचे रुपांतरण शून्य शिल्लक उप खात्यांत (zero balance subsidiary accounts) करून सदरची सर्व बँक खाती आयुक्तालय स्तरावरील एकमेव समन्वय खात्याला जोडून घेण्याची कार्यवाही आयुक्त, कृषि यांनी करावी.
६. एकमेव समन्वय खात्यामधून अंमलबजावणी यंत्रणांना शून्य शिल्लक उप खात्यांत निधी आहरणाची मर्यादा (defined drawing limits) आयुक्त, कृषि यांनी निश्चित करावी.
७. कृषि विभागामार्फत राबविल्या जाणाऱ्या योजनांची अंमलबजावणी करण्यासाठी विभागीय कृषि सहसंचालक स्तरावरील व जिल्हा स्तरावरील अस्तित्वात असलेल्या चालू बँक खात्यांचे रुपांतर शून्य शिल्लक उप खात्यांत करण्यापूर्वी सदर खात्यांतील अखर्चित रक्कम खर्च करण्याची कालमर्यादा आयुक्त, कृषि यांनी निश्चित करावी. सदर कालमर्यादेनंतर अखर्चित रक्कम एकमेव समन्वय खात्यामध्ये जमा करण्याच्या अनुषंगाने मार्गदर्शक सूचना आयुक्त, कृषि यांनी निर्गमित कराव्यात.
८. उपरोक्त परिच्छेद १ प्रमाणे नियुक्त समन्वय अधिकारी, एकमेव समन्वय यंत्रणा (SNA) व अंमलबजावणी यंत्रणा (IAs) यांनी केंद्र पुरस्कृत योजनांचे निधी वितरण व विनियोग व्यवस्थापन याबाबत केंद्र शासनाचे संदर्भ १ अन्वये प्राप्त झालेले निर्देश आणि वित्त विभागाच्या संदर्भ २ अन्वये दिलेल्या सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करावे.

९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२१०८०२११५५०६७९०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने

(सुशील खोडवेकर, भाप्रसे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति:

१. आयुक्त, कृषि, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
२. व्यवस्थापकीय संचालक, मराफऔवमं, पुणे.
३. मुख्य महाप्रबंधक, भारतीय स्टेट बँक, महाराष्ट्र सर्कल, वांद्रे-कुर्ला कॉम्प्लेक्स, मुंबई.
४. कृषि संचालक (सर्व), कृषि आयुक्तालय, पुणे.
५. कृषि सह संचालक (सर्व).
६. जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी (सर्व).
७. जिल्हा कोषागार अधिकारी (सर्व).
८. अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई.
९. महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखापरिक्षा/लेखा अनुज्ञेयता), मुंबई/नागपूर.
१०. वित्त विभाग (व्यय-२/अर्थसंकल्प-१५/ कोषा प्रशा-४), मंत्रालय, मुंबई.
११. नियोजन विभाग (कार्यासन १४३१), मंत्रालय, मुंबई.
१२. सह सचिव /उप सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१३. निवड नस्ती कार्यासन २अ.